

Svitavy '86



Národní přehlídka ruských a sovětských divadelních her



Zpravodaj č. 2

5. listopadu 1986

Ze slavnostního zahájení

Pondělního večera se zaplnil velký sál Domu odborů prvními návštěvníky soutěžní části národní přehlídky. Byli to převážně bezprspěvkovi dárce krve, kteří vytvořili výbornou atmosféru slavnostního zahájení.

Uvítali jsme mezi sebou představitele politického a kulturního života — delegaci krajských stranických a státních orgánů, vedenou členem předsednictva a tajemníkem východočeského KV KSČ Ot'om Liškou, delegaci okresních orgánů v čele s vedoucím tajemníkem OV KSČ ve Svítavách Karlem Potočkem, zástupce mi-

nisterstva kultury ČSR dr. Jana Kohouta a další představitelé a hosty.

Na úvod promluvil soudruh J. Kohout. Připomněl významná výročí letošního roku, na jejichž počest se přehlídka koná, a uvedl, že je přehlídkou tvůrčí aktivity divadelních amatérů, naplňujících svou zájmovou činností odkaz revolučních myšlenek. To je důležité zvláště dnes, kdy národy zesilují boj za mír na celém světě. Vysoce oceňujeme, že Sovětský svaz od svého zrodu bojuje za mír, za klidný život na naší planetě.

Tím více to oceňujeme na prahu Měsíce československo-sovětského přátelství. Příklad umělecké tvorby sovětských národů je pro nás nevyčerpatelnou studnicí inspirace ve všech oborech umělecké tvorby.

Také amatérské divadlo má nesporné zásluhy v propagování ruské a sovětské dramatiky prostřednictvím svítavské přehlídky, která je svým významem, internacionálním citěním a rozšiřováním myšlenkových hodnot klasických i současných dramatiků ojedinělou přehlídkou nejen v ČSSR, ale v celém socialistickém společenství.

Touto skutečností získává přehlídka ruských a sově-

tských her ve Svítavách svou politickou a společenskou platnost a plně se začleňuje do širokého proudu zájmové umělecké činnosti, která pomáhá utvářet nový typ aktivního, socialisticky myslícího a jednatelického člověka. Zájem i všestranná podpora stranických a státních orgánů na všech stupních, které se svítavské přehlídce dostává, je dokladem péče o rozvoj amatérského divadelního umění, ale také uznáním obětavé práce pořadatelů této akce i projevem vděčnosti a úcty k souborům, které se se zaujetím věnují interpretaci a propagaci ruských a sovětských her.

Pokrač. na str. 3

— Rozhovor se zástupci Východočeského kraje na přehlídce — Chceme vyburcovat diváka

Životaschopnost Dramatického souboru A. Jirásek se neprojevuje jen na prknech, která znamenají svět. Žije i bohatým mimodivadelním životem. Více nám o tom řekla **vedoucí souboru Věra Husáková**: „Chceme pomáhat udržovat staré lidové tradice. Proto pořádáme v Úpici na přelomu července a srpna noční slavnosti, kde se promítají amatérské filmy z různých událostí ve městě, pro děti i dospělé jsou připraveny různé atrakce a vyvrcholením je vždy „stínání kohouta“, což je starý lidový obřad. Hrají hudby, o pohodu se postarají i stánky s občerstvením a myslím, že pro ty dva tisíce lidí, kteří na slavnost každoročně přijdou, je to zážitek. Při zahajování našich festivalů současně angažované tvorby jsme oživili starou hru o vpádu Tatarů, do níž zapojujeme i divadelní kolektivy z širokého okolí. Koná se to na náměstí v Úpici, kolorit dodávají skutečné koňské potahy a jiné zvířectvo, páli se ohně... Všechno to řídí režitér skrze tlampač a končí to bojem s „nepřítelem“ uprostřed náměstí. K oblíbeným akcím našeho souboru patří pečení bramboráku o staročeských poutích, v zimě pořádáme divadelní masopustní veselici.“

Nabízí se otázka: Jak to všechno zvládnete? Odpovídá opět **V. Husáková**: „Máme v odboru kolem pětadesáti lidí, kteří se stále kolem divadla točí. I když momentálně třeba nehrají, pomáhají s přípravou, organizací akcí. Divadelního života se zúčastňují celé rodiny, jinak by to ani nešlo dělat. Vždyť práce v divadle je časově náročná a doléhá na chod rodin, a to ne vždy je životní partner ochoten tolerovat.“

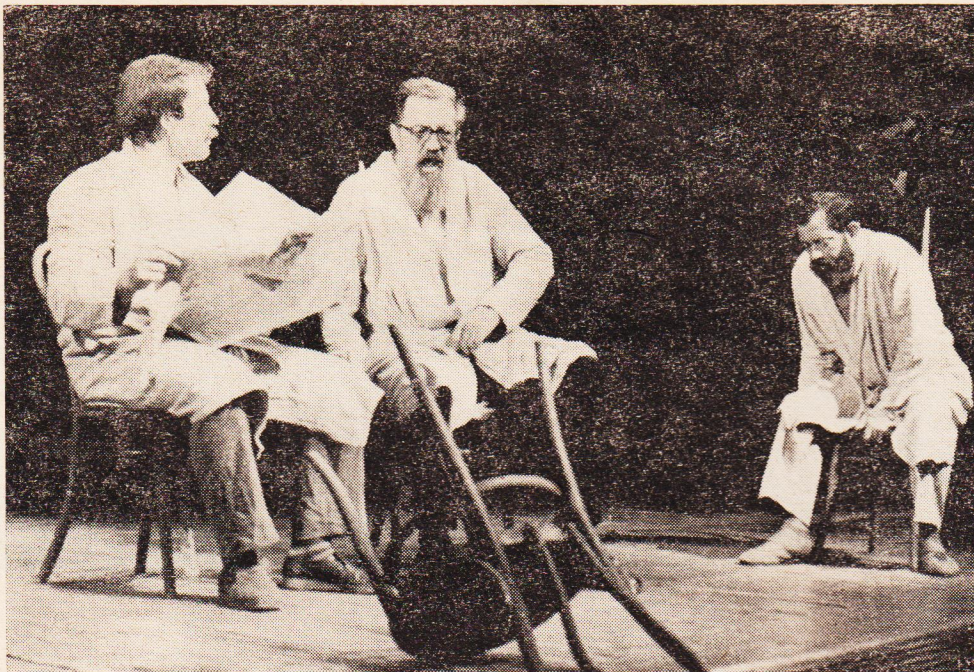
Také úpický soubor stárne, začíná se objevovat generační problém. Jak ho vyřešit? K tomu říká **režisér Pavel Švorčík**: „Hledáme hru, která by nám pomohla přitáhnout k práci na divadle mladé lidi a tím je zapojit do souboru natrvalo.“

Od života souboru ale přejdeme k jádru věci — účinkování na svitavské přehlídce. Režiséra jsme se zeptali, jak to přišlo, že si vybrali právě tento titul. **P. Švorčík**: „Hledali jsme současnou dramatickou hru, a těch je v domácí produkci

málo. Také jsme museli přihlídnout k početnosti souboru, abychom dali možnost zahrát si co největšímu počtu lidí. A hlavně jsme usi-

svých duší, vy mně, já někomu druhému, abychom smrti bližního neopisovali a ne zůstali na světě sami. — S tímto vyznáním se obracíme

k našemu divákovi a nejlepší odměnou za ty stovky hodin práce, které zdarma věnujeme divadlu, nám bude potlesk a snad i to, když se divák aspoň trochu zamyslí nad tím, co jsme mu sdělili.“



lovali o námět, který by se hodil pro náš festival angažované tvorby. Náš dlouholetý spolupracovník, režisér z Divadla na Vinohradech Jan Novák, nám nabídl dramati- zaci románu gruzínského spisovatele Nodara Dumbadzeho, za nějž autor obdržel Leninovu cenu. Po výkladu smyslu díla jsme na jeho návrh přistoupili.“

Víme, že je těžké několika slovy vyjádřit autorův záměr, vtělený do románu nebo do dvou hodin dramatického textu. Přesto — co byste chtěli touto hrou říci divákovi? **P. Švorčík**: „Chceme vyburcovat lidi k tomu, aby se zainteresovali do řešení problémů, které život společnosti přináší. Věříme, že každý člověk může udělat mnoho, když nezůstane lhostejný k druhým. Zdá se nám, že hlavní téma hry je dosti podobné našim problémům a česká dramati- zace také sledovala přibližně smysl románu našim podmínkám.“

K tomu ještě dodává představitel hlavní role Bačana Ramišviliho **Jaroslav Jeboušek**: „Smysl hry je vyjádřen v zákonu věčnosti, který hr- dina hry formuluje takto: Dokud žijeme, musíme jeden druhému pomáhat nést tíhu

Z hodnocení poroty

Prvním soutěžním představením byla inscenace dramatic- zovaného románu N. Dumbadzeho *Zákon věčnosti*, kterou uvedl dramatický odbor A. Jirásek z Úpice.

Dramaturgie souboru sáhla po materiálu mimořádně zá- važném. Je to hluboký záběr do života současníka, obraz zápasu člověka o život důstojný, prožitý ve cti a k užítku druhým, zápas o lidskost. Je vyjádřen poetickým obrazem a naplněn bohatým obsahem.

Je přirozené, že tato záslužná dramaturgická volba klade před amatérský soubor také zcela mimořádné nároky. Úpic- kému souboru se pod vedením profesionálního režiséra J. Nováka podařilo odevzdat aktuální výzvu autorovu di- vákovi zřetelně a nezkresleně, zvládnout složitou kompozici několika významových rovin. Působení na divákův rozum je tu nesporné, představení však chybí ještě větší působivost emocionální, stupňující se vnitřní napětí, autentická naléhavost. Herecká práce je na úctyhodné výši. Problém je v tom, že postava hlavní zatím nepředstavuje onu velkou sponu, která by spojila v jediný logický celek životní epi- zody, a dále v tom, že věcné jednání postav, diktované au- tentickým vnitřním impulsem je místy nahrazeno pouze pasivní a přibližně pravděpodobnou reprodukcí textu.

Celek představení je však nesporným přínosem amatér- skému divadlu jak po stránce dramaturgické, tak insce- nační.

Alena Urbanová

Hodnocení diváků:

1 — výborně	97 hlasů	47 %
2 — dobře	103 hlasy	50 %
3 — špatně	6 hlasů	3 %

Pokračování ze str. 1

Národní přehlídka ve Svitavách si v průběhu let získala trvalé a nezaměnitelné místo v oblasti amatérského divadelnictví. Stala se především významným stimulem pro umělecký rozvoj všech amatérských souborů, zvláště těch, které se věnují ruským a sovětským hrám systematicky. Účast na vrcholné přehlídce jim umožňuje konfrontovat různé tvůrčí přístupy k ruským a sovětským textům, které jsou základem pro jejich divadelní práci.

Výchovný význam této přehlídky se kladně projevu-

je tím, že dochází ke kvalitativnímu posunu v oblasti dramaturgie, která se stává klíčem ke zvyšování celkové úrovně amatérského divadla u nás. Tvůrčí hledání v této oblasti svědčí o upřímném zájmu amatérských divadelníků o naši současnost a o poctivém vztahu k ní. Hluboce lidská síla, opravdové vlasienectví, básnivá invence a vše další, co je uloženo v ruské a sovětské divadelní literatuře, se zde setkává a nadšením ochotníků v poctivém výsledku usilovně a obětavě práce.

Srdečně vítáme sovětské hosty

Představujeme vzácné hosty ze Sovětského svazu — kolektiv Lidového divadla Moskevského chemicko-technologického institutu D. I. Mendělejeva — „Divadelní studio v Čechovově ulici.“

Divadelní studio vzniklo v roce 1974 a od počátku jej vedou profesionální režiséři — M. Ščepenko a T. Basninová. Soubor tvoří víc jak 30 členů a jsou zde studenti, inženýři i dělníci. Při Lidovém divadle pracuje rovněž dětské divadelní a hudební studio, které řídí student divadelní vysoké školy A. Fedorov.

Během své existence vytvořilo Divadelní studio v Čechovově ulici řadu inscenací, vyznačujících se mladickým zápletem, nadšením, neobvyklou formou, snahou o přímý kontakt s diváky.

V současné době má divadlo na repertoáru 9 inscenací nejrozličnějšího žánru — psychologické drama, poetická hra, tragikomedie i hudební klauniáda. Představení jsou vytvářena na základě tradičních her A. Vampilova, A. Sokolova, W. Saroyana, I. Huntera, dále pak na základě inscenací A. Čechova, V. Majakovského, R. Bacha a také na základě vlastní dramatické tvorby.

Na XII. světovém festivalu mládeže a studentstva v Moskvě v roce 1985 se studio představilo poprvé s hudebním představením. Jednou ráno před soumrakem autora M. Ščepenska a hudbou A. Fedorova. Je to tragiklauniáda a její ústřední myšlenkou je otázka osobní odpovědnosti každého jednotlivce za vznik sociálního zla.

Kolektiv z Divadelního studia v Čechovově ulici ve své tvorbě rozvíjí tradice vynikajícího ruského sovětského režiséra E. Vachtangova a snaží se zhmotnit myšlenku každého představení v přesném a svérázném uměleckém vyjádření.

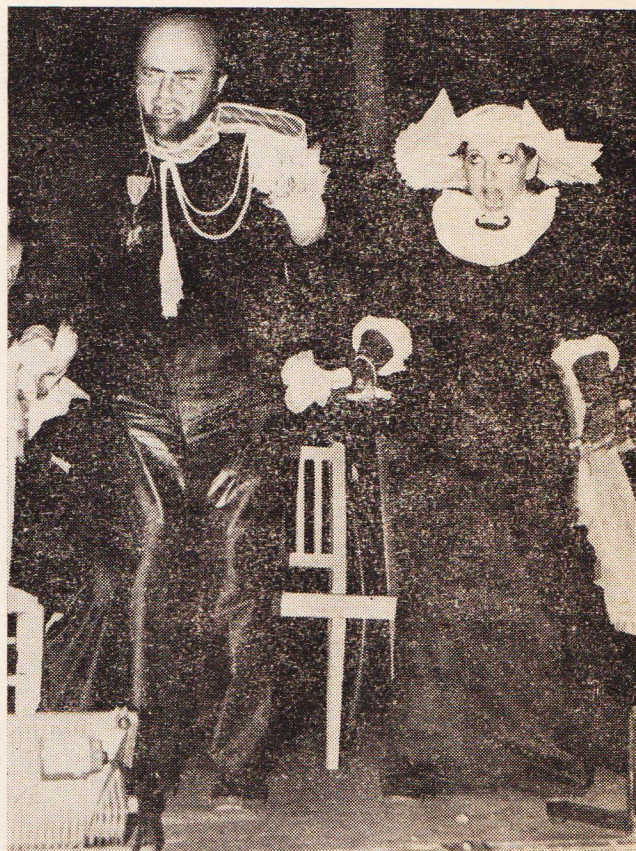
Velkou pozornost věnují také výchově členů souboru podle zásady „kdo chce přebudovat svět, musí začít od sebe.“

Kolektiv několikrát zvítězil v moskevských soutěžích amatérské divadelní tvorby.

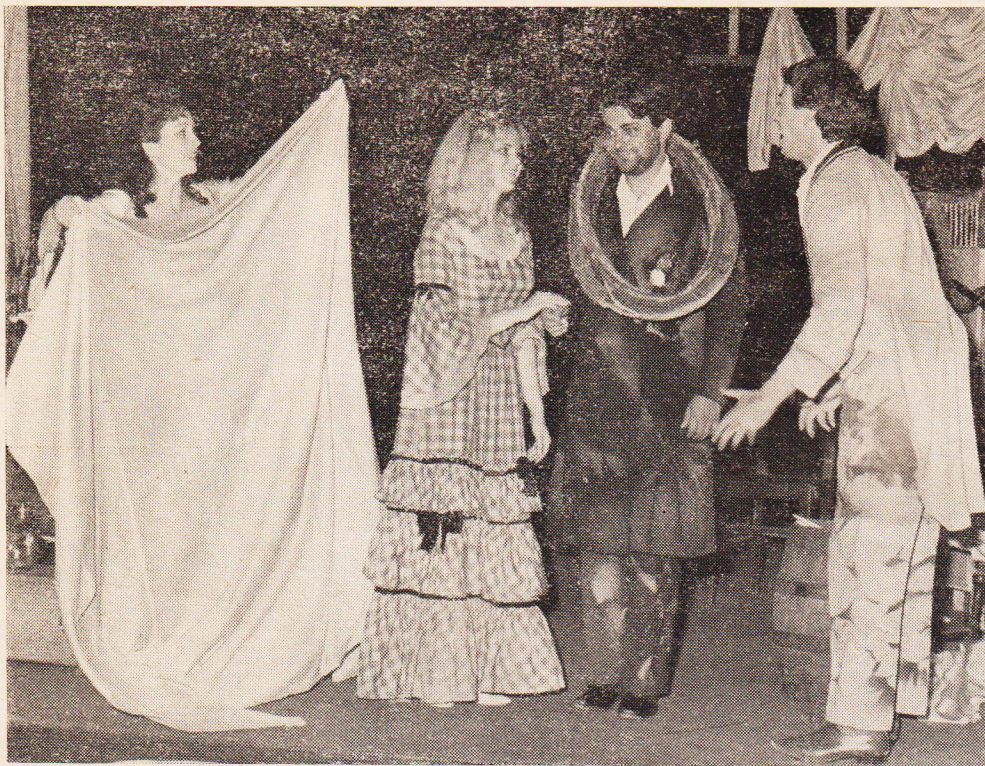
Vzácné hosty ze Sovětského svazu čeká v našem okrese bohatý program.

Vzácné hosty ze Sovětského svazu jsme v okrese uvítali v pondělí 3. listopadu. Tříčlennou delegaci ve složení — politický vedoucí Jurij Vladimirovič Karnovskij, umělecká vedoucí Tamara Sergejevna Basninová a režisér souboru Michail Grigorjevič Ščepenko — přijal vedoucí tajemník OV KSČ ve Svitavách Karel Potoček v přítomnosti tajemníků OV KSČ a předsedy OKRK KSČ. Seznámil hosty s charakterem našeho okresu, výsledky v průmyslu a zemědělství a také s bohatými kulturními tradicemi, na které nyní navazujeme bohatou zájmovou uměleckou činností. Popřál divadelníkům z Moskvy pěkný pobyt a úspěšné vystoupení na přehlídce.

Soudruh J. V. Karnovskij poděkoval za vřelé přijetí a pozornost, které se jim dostává a řekl, že si považují za čest vystupovat na svitavské přehlídce. V Sovětském svazu dobře znají československou divadelní kulturu a zájem našeho diváka o divadlo. Vyslovil myšlenku, že divadelní umění pomáhá pochopit jeden druhého, což je obzvláště v dnešní době důležité ke sblížení národů. Seznámil se změnami, jimiž nyní prochází v Sovětském svazu také oblast kulturní činnosti.



K nováčkům na svitavské přehlídce počítáme Divadlo AHA! zřizovatele MěKS v Lysé nad Labem. V úterý večer uvedlo komedii A. P. Čechova Svůj k svému.



Divadelní soubor z Divadla pro 111 z Českých Budějovic již na přehlídce dobře známe. Tradičně vystupuje na menším jevišti, také tentokrát tomu tak bude. Ve středu se představí v sále Okresního kulturního střediska nastudováním hry D. I. Fonvizina *Ať žije Paříž!*

Obrázky O. Šembery

Právě v pondělí, před vlastním zahájením přehlídky, byla ve foyeru Domu odborů vernisáž obrazů, kreseb a karikatur zasloužilého umělce Otakara Šembery. Uvedl ji, za osobní účasti autora, člen předsednictva OV KSČ a předseda Okresní odborové rady Alois Hejduk. Představil nám umělce, jehož výtvarná politická satira svědčí o stranickém občanském postoji, jehož krajiny jsou prochnuty láskou k české zemi a celé dílo svědčí o bytostném zaujetí tvůrce pro krásu života a o jeho lásce k lidem. Mistrovsky dokonale je jeho portrétní tvorba a ilustrace ke knížkám, reprezentovaná zde pochopitelně jen skrovnými ukázkami.

Redakční výtvarník deníku *Práce* Ota Šembera se nepředstavuje ve Svitavách poprvé.

Staří i noví na přehlídce

Které soubory vítáme letos poprvé

Konstatujeme, že jich mnoho není. Okres Svitavy, i když nesoutěžně, zastupuje divadelní kolektiv E. Vojan při ZK ROH Vigona 09 Brněnec, z Lysé nad Labem přijíždí Divadlo AHA!, dále se poprvé představí divadelníci z Tanvaldu a Jihomoravský kraj reprezentuje tentokrát Divadlo Cylindr OKVS Brno III. Milými hosty jsou členové Lidového divadla Moskevského chemicko-technologického institutu D. I. Mendělejeva „Divadelní studio v Čechovově ulici.“ Do okresu přijeli na týden a letošní přehlídku zakončí.

A na pak, s kterými kolektivy se setkáváme jako se starými známými:

Především s divadelníky z Úpice, kteří v soutěži zastupují náš Východočeský kraj, dále pak z Divadlem pro 111 z Českých Budějovic, které už tradičně hraje v sále okresního kulturního střediska protože potřebuje menší prostory, ani divadelní soubor Tyl z Rakovníka není našim divákům neznámý a mezi dobré přátele už počítáme i soubor z Trnavy — Kopánky, protože u nás vystupuje letos počtvrté.

Na všechny se moc těšíme a jsme zvědaví na jejich zajímavé inscenace.

Národní přehlídka ruských a sovětských divadelních her

Zpravodaj č. 1 — Vydává organizační štáb NP RSDH. Texty připravili L. Kružíková a J. Strouhal, odpovědný redaktor L. Kružíková.

Náklad 400 ks. Svitavy dne 2. 11. 1986.

Tisk: Východočeské tiskárny, n. p., provoz 19 Litomyšl. Povoleno odborem kultury ONV pod kódem 0360935785.



Ve středu večer je na programu hra G. Gorina *Zapomeňte na Hérostrata* v provedení divadelního souboru E. F. Burian SK ROH Tanvald.